

Helsingin vammaisneuvoston kokous (7/2024)

Aika: Tiistai 10.9.2024 klo 13.32–16.02.
Paikka: Kaupunginhallituksen sali, kaupungintalo 3. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka	puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos	(Vihreät)
Jari Mönkkönen	(Kok.)
Eva-Maria Asukas	(SDP)
Marko Joensuu	(PS)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen	Helsingin Kuuloyhdistys ry
Senni Hirvonen	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry (etänä)
Markku Poikela	Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen	(varapj.) Kehitysvammatuki 57ry
Ari Österberg	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela	Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes	Helsingin Reumayhdistys ry
Päivi Seila	Mielenterveysyhdistys HELMI ry (etänä)
Peppi Santaniemi	Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr (etänä)
Susanna Haapala	Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Maria Tauriainen	Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula	Kaupunkiympäristö (etänä)
Tiina Larva	Kulttuuri ja vapaa-aika (etänä)
Tove Nygård-Alanne	Sosiaali- ja terveystoimi
Mauno Rönkkö	Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

Titta Reunanen	kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
Marja Säikkä	asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri
Pirkko Excell	erityissuunnittelija, Sote:n osallisuus ja vuorovaikutus

Vammaisneuvoston sihteeri:

Päivi Kurikka	vuorovaikutusasiantuntija, kaupunginkanslia
---------------	---

Vierailijat: Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö
Anni Mäkinen, kehityspäällikkö (etänä)
Emilia Tiainen, erityissuunnittelija

1. Kokouksen avaaminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.32.
2. Osallistujien toteaminen
Todettiin osallistujat.
3. Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4. Muistion hyväksyminen
Hyväksyttiin edellisen kokouksen 11.6. muistio. Muistio on kokouskutsun liitteenä ja vammaisneuvoston verkkosivuilla. Kokousmateriaaleissa liitteenä myös työvaliokunnan 13.8. ja 27.8. kokousmuistiot.
5. Valitaan kokousmuistion tarkastajat
Muistion tarkastajiksi valittiin Sirpa Halmela ja Senni Hirvonen.
6. Helsingin kaupungin omaishoidon kyselyn tulosten esittely
Esittelijänä Tove Nygård-Alanne, vammaisten sosiaalityön päällikkö, perhe- ja sosiaalipalvelut.

Kuultiin esitys. Keskustelun pohjaksi todettiin, että omaishoitoon odotetaan suuria muutoksia hallitusohjelmassa olevan omaishoidon kokonaisuudistuksen vuoksi. Siinä suunnitellaan mm. että erotellaan eläke- ja työikäiset omaishoitajat, koska on olemassa erilaisia tarpeita omaishoidolle. Myös omaishoidon kriteerien yhtenäistämistä jatketaan hyvinvointialueuudistuksen myötä. Tilanne Helsingissä on toinen, Helsingissä on omat kriteerinsä.

Nousi esiin kysymys siitä, miten lapsiperheet voisivat pitää omaishoidon vapaapäiviä viikonloppuisin. Kysymys luottamuksesta nousi myös esille eli onko luottamusta antaa omaishoidettavaa tilapäishoittoon, kun tiedetään, ettei hoidon laatu ole samaa kuin kotona hoidettaessa. Perhehoidon lisäämisestä kysyttiin, onko sitä tarjolla vanhusväestön lisäksi myös lapsille. Vastauksessa todettiin, että perhehoitoa on tarjolla pääasiassa vanhusikäisille, mutta lapsille on tarjolla muutamia perhehoitopaikkoja sopimuksella. Myös perheet itse ovat löytäneet sopimusperhehoitopaikkoja. Niitä kuitenkin tarvittaisiin lisää. Kysymykseen taloudellisista resursseista todettiin, että lakisääteisten vapaapäivien pitämiseen on löydettävä rahat ja niihin sen tulee riittää.

Tutkimustuloksissa nousi esille tiedonsaannin vaikeus. Omaishoidon ollessa jo erittäin kuormittavaa, olisi hyvä, jos olisi jokin tietokoonti, täsmäpaikka tai opas, josta tiedon saa kootusti. Vertailtaessa tämän tutkimuksen tuloksia vuonna 2013 tehtyyn tiedonsaanti on edelleen säilynyt isona ongelmana. Nyt asiantuntijan mukaan siihen etsitään isommin ratkaisuja.

Keskustelun lopuksi nostettiin esiin kaksi tekijää eli sijaishoidon järjestäminen, joka edelleen vaikeuttaa lakisääteisten vapaapäivien pitämistä. Toisena asiana nousi esille lapsiperheiden tiedonsaanti moninaisten palvelujen vuoksi. Lapsiperheiden pitää pystyä koordinoimaan esim. kouluasioita, kuljetuspalveluja jne. Ylipäätään omaishoitajan kyky vastaanottaa tietoa vaihtelee ja siksi sitä on tuettava, tällöin kyky käyttää ensisijaisia palveluja helpottuu ja osaltaan vähentää paineita myös vammaispalveluissa.

Keskustelussa toivottiin myös, että omaishoitajan ja kaupungin virkahenkilön välillä voisi olla yhteydenpitoa, jossa omaishoitaja voisi saada myös henkistä tukea ja keskustella omista kokemuksistaan. Toivottiin vertaistukea ja paikkoja, joissa omaishoitaja saisi tukea. Järjestöt tarjoavat vertaistukea. Olisiko kaupungilla mahdollisuus tehdä asiassa yhteistyötä?

7. Sotepe-palvelustrategian tilannekatsaus ja uuden strategian valmistelu
Esittelijänä Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö, Talous-, strategia- ja suunnittelupalvelut.

Kuultiin esitys. Keskusteltiin siitä, millä reunaehdoilla ja mahdollisuuksilla Helsinki tekee omaa strategiaansa. Asiantuntija totesi, että toki reunaehtoja on kaupungin sisälläkin ja niitä tulee myös kansalliselta tasolta valtiolta. Kaupungin reunaehtoina hän mainitsi rahoituskehikon, kaikkien kaupunkilaisten palvelutarpeen ja palvelutarpeen kasvu sekä henkilöstöresurssit.

Toivottiin, että kaikessa kaupunkilaisten osallistamisessa huomioidaan saavutettavuus. Myös kun nykyisen strategian toteutumista arvioidaan, otettaisiin huomioon, miten esteettömyys ja saavutettavuustavoitteet ovat toteutuneet ja mitä toimenpiteitä siirretään uuteen strategiaan toteutettaviksi.

8. Sosiaali- ja terveyspalvelujen sähköisen asiointikanava Maisan kehittäminen
Esittelijänä Anni Mäkinen, kehityspäällikkö, Tietohallinto ja tietohallintopalvelut.

Kuultiin esitys. Maisasta käytiin vilkas keskustelu. Aiheita olivat mm. ketkä kaikki pääsevät näkemään Maisan käyttäjän tietoja esim. terveystietoja, videotapaamiset, tiketti-ajanvaraus, kuvantamiskuvien näkyminen Maisassa, puolesta-asioinnista, vakavan diagnoosin saaneen potilaan kontaktoiminen, kuljetuspalvelujen ja omaishoidontuen hakeminen Maisassa, olisiko mahdollista saada perustiedot sisältävä lomake, jossa valmiiksi diagnoosit haettaessa jotain tilapäispalvelua, rajaukset Omakannassa nähtäviin tietoihin, oman profiilin tallentaminen Maisaan, kuka päättää tietojen viemisestä Maisaan, ja Maisaan tunnistautuminen.

Tauko

9. Vammaisten kansainvälisen päivän 3.12. tilaisuudet
Puheenjohtaja kertoi valmistelutilanteesta ja toimenpiteistä.

Päätettiin yhteistyöstä tilaisuuden järjestämiseksi. Helsingin yliopiston kanssa yhdessä järjestettävässä tilaisuudessa tavoitetaan laajasti eri tahoja. Samana päivänä pidetään aamulla kahvitilaisuus valtuustoryhmille. Asia tuodaan myöhemmin neuvostolle, kun päätetään tilaisuuden kustannusarviosta. Tilaisuudesta tiedottaminen ja sen markkinointi aloitetaan syyskuun lopulla.

10. Esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksen jakaminen 3.12. kv-tilaisuudessa
Päätettiin ryhmästä, joka valmistelee asiaa.
Pyritään aktivoimaan järjestöjä ilmoittamaan tunnustuksen saajaksi.

Työryhmää vetää Sari Sepponen, jäseninä Senni Hirvonen ja Susanna Haapala. Kysytään vielä koko neuvostolta ja varajäseniltä halukkuutta osallistua ryhmän valmistelutyöhön.

11. Järjestöjen ja toimialojen ajankohtaiset asiat
Kuultiin järjestöjen ja toimialojen esitykset.
Järjestöjen ajankohtaisia esitteli Helsingin Invalidien Yhdistys ry:n Kristiina Karhos.

Pirkko Excell kertoi sotepe-toimialan kuulumisina asukastilaisuuksien sarjasta liittyen uusien terveys- ja hyvinvointikeskusten rakentamiseen Malmilla ja Kannelmäessä. Joulukuussa on tulossa asukastilaisuus Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen

tilanteesta. Myllypuron rakennushankkeesta on myös tulossa asukastilaisuus. Jatkossa järjestetään kaksi asukastilaisuutta per rakennushanke. Asukastilaisuuksiin toivotaan vammaisneuvoston osallistumista. Pirkko Excell toimittaa päivämäärät vammaisneuvostolle, ja vammaisneuvoston jäsenet tiedottavat edustamilleen järjestöille asukastilaisuuksista.

Tiina Larva kertoi terveisinä Kuvan liikunnan visiotyöstä. Vammaisneuvosto toivoi liikuntavision tarkempaa esittelyä.

12. Vammaisneuvoston ja nuorisoneuvoston tapaaminen 16.9. klo 17.00–19.00
Sovittiin tapaamiseen osallistujat: Sirpa Puhakka, Sari Sepponen, Eva-Maria Asukas, Mikko Remes, Susanna Haapanen, Senni Hirvonen, Marko Joensuu ja Sirpa Halmela.

13. Vammaisneuvoston viestintä
Järjestökirje lähetetään piakkoin, vielä syyskauden aikana.

14. Muut asiat
Vammaisneuvosto on saanut kutsun olla kumppanina tutkimushankkeessa, joka hakee rahoitusta Akatemian huippuyksikköhaussa konsortiolla, jossa ovat Helsingin yliopiston lisäksi Itä-Suomen yliopisto (UEF) ja THL. Tutkimushanke keskittyy vammaisten ihmisten asemaan yhteiskunnassa sekä tapoihin, joilla hyvinvointivaltiota voidaan rakentaa kestävämpään suuntaan. Päätettiin olla kumppanina tutkimushankkeessa.

15. Tiedotusasiat
Todettiin tiedotusasiat.

Järjestökirje lähetetty 26.8. Myöhemmin syksyllä uusi kirje.
Kannanotto kaupungin vuoden 2025 budjettiin.
Lausunto valtuustoaloitteesta Helsingin oman asuntotuotannon lisäämisestä mielenterveys- ja vammaispalveluiden käyttäjille.
Tiedotusasiat liitteinä.

16. Neuvoston seuraava kokous on 8.10. klo 13.30–16.00

17. Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.02.

TERVETULOA!

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi

Päivi Kurikka
sihteeri
paivi.kurikka(a)hel.fi

Liitteet: Vammaisneuvoston 11.6. kokouksen muistio ja työvaliokunnan 13.8. ja 27.8. muistiot
Helsingin kaupungin omaishoidon kyselyn tulosten esittely
Sotepe-palvelustrategian tilannekatsaus ja uuden strategian valmistelu -esitys
Sosiaali- ja terveyspalvelujen sähköisen asiointikanava Maisan kehittäminen -esitys
Vammaisten kansainvälisen päivän 3.12. ohjelma
26.8. lähetetty järjestökirje
Kannanotto kaupungin vuoden 2025 budjettiin
Lausunto valtuustoaloitteesta Helsingin oman asuntotuotannon lisäämisestä mielenterveys- ja vammaispalveluiden käyttäjille